

Szczegółowe warunki bezpieczeństwa osób uprawiających turystykę górską, rekreację ruchową i sportową w górach

§ 1.

Uprawianie turystyki górskiej, rekreacji ruchowej i sportowej w górach wymaga:

- a) przestrzegania zasad korzystania z danego terenu, obiektu i urządzenia oraz przestrzegania znaków zakazu, ostrzegawczych i informacyjnych na szlakach i trasach górskich,
- b) niezwłocznego zawiadamiania podmiotów określonych w § 2 ust. 1 rozporządzenia lub zarządcy terenu, obiektu i urządzenia o wypadkach i innych zdarzeniach mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo innych osób,
- c) zapoznania się z prognozą pogody i komunikatem lawinowym dla danego terenu i stosowania się do zaleceń i ograniczeń wynikających z ogłoszonego stopnia lawinowego oraz panujących i przewidywanych warunków atmosferycznych,
- d) użytkowania sprzętu sprawnego technicznie i ekwipunku odpowiedniego do rodzaju podejmowanej aktywności górskiej oraz dostosowania rodzaju uprawianej turystyki górskiej, rekreacji ruchowej i sportowej do możliwości fizycznych i umiejętności technicznych.

§ 2.

Szczegółowe zasady użytkowania, wyznaczania i oznakowania terenów (obszarów) służących uprawianiu turystyki górskiej, rekreacji ruchowej i sportowej, określa właściwy organ samorządu terytorialnego, po zasięgnięciu opinii podmiotów wymienionych w § 2 ust. 1 rozporządzenia.

§ 3.

Zabrania się uprawiania turystyki górskiej, rekreacji ruchowej i sportowej w górach pod wpływem alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu.

§ 4.

1. Podstawową formą udostępnienia terenów do uprawiania turystyki górskiej, rekreacji ruchowej i sportowej jest wyznaczenie górskich szlaków turystycznych i narciarskich, ułatwiających orientację w terenie.
2. Na punktach krańcowych szlaku turystycznego i narciarskiego umieszcza się widoczny drogowskaz, na którym powinien być zaznaczony co najmniej kolor szlaku, czas przejścia szlaku lub odległość do celu oraz nazwa celu.
3. Szlaki narciarskie przeznaczone są do uprawiania turystyki narciarskiej.
4. Ruch pieszny na szlakach przeznaczonych wyłącznie do turystyki narciarskiej jest zabroniony.
5. Na szlakach turystycznych, gdzie dopuszczony jest ruch pieszny i turystyka narciarska obowiązuje zasada pierwszeństwa ruchu pieszego.
6. Za odpowiednie wyznaczenie i oznakowanie górskich szlaków turystycznych oraz umieszczenie i konserwację znaków odpowiadają właściwe jednostki samorządu terytorialnego, a na terenie parku narodowego dyrektor parku.

§ 5.

1. Komunikat lawinowy opracowuje Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW) w konsultacji z GOPR i TOPR, stosownie do ich terenu działania.

2. Treść komunikatu lawinowego jest niezwłocznie przekazywana przez IMGW do właściwych jednostek samorządu terytorialnego lub dyrektorów parków narodowych, jeśli komunikat dotyczy terenów parku narodowego, którzy treść komunikatu lawinowego niezwłocznie udostępniają do publicznej wiadomości.
3. Wprowadza się następujące stopnie zagrożenia lawinowego:

STOPIEŃ ZAGROŻENIA LAWINOWEGO		STABILNOŚĆ POKRYWY ŚNIEŻNEJ	PRAWDOPODOBIENSTWO SAMOISTNEGO I MECHANICZNEGO WYZWOLENIA LAWINY	ZALECENIA DLA RUCHU OSÓB
1	MAŁY	Pokrywa śnieżna jest na ogół utrwalona i stabilna	Możliwe samorzutne zejście lawin małych rozmiarów w postaci tzw. zsuwów, szczególnie przy śniegach mokrych	Na ogół dogodne warunki dla działalności górskiej. Bardzo strome i ekstremalnie strome stoki, a zwłaszcza żleby, depresje i rozległe pola śnieżne, szczególnie w pobliżu grani należy przechodzić (przejeżdżać) pojedynczo. Unikać miejsc z nawianym śniegiem zwłaszcza na ekstremalnie stromych stokach, w żlebach, depresjach i rozległych polach śnieżnych.
			Mechaniczne wyzwolenie lawiny możliwe na ekstremalnie stromych stokach o nachyleniu równym, lub większym niż 40°, tylko przy bardzo dużym dodatkowym obciążeniu**.	
2	UMIARKOWANY	Pokrywa śnieżna jest na ogół umiarkowanie stabilna, ale na stokach bardzo stromych o nachyleniu 35-40°, a zwłaszcza na ekstremalnie stromych o nachyleniu równym, lub większym niż 40° może być mało stabilna.	Możliwe jest samorzutne schodzenie pojedynczych lawin małych rozmiarów.	Częściowo niekorzystne warunki dla działalności górskiej. Zaleca się rezygnację z poruszania się pod i po stokach o nachyleniu równym, lub większym niż 40° w szczególności po stronie zawietrznej i o niekorzystnych wystawach*, oraz zacienionych formacji w pobliżu grani. Uważać na nagromadzony na twardym podłożu przewiany śnieg. Po stokach stromych i bardzo stromych, poruszać się ostrożnie i pojedynczo z zachowaniem bezpiecznych odległości (min. 10 m.) Unikać żlebów, depresji i rozległych pól śnieżnych. Bezpieczne poruszanie się wymaga umiejętności samodzielnej oceny zagrożenia lawinowego w terenie i ostrożnego wyboru trasy.
			Mechaniczne wyzwolenie lawiny jest możliwe przede wszystkim na bardzo stromych stokach o nachyleniu 35-40°, przy dużym obciążeniu dodatkowym**. Na niektórych ekstremalnie stromych stokach o nachyleniu równym, lub większym niż 40° o niekorzystnych wystawach*, możliwe jest wyzwolenie lawiny średnich rozmiarów już przy małym dodatkowym obciążeniu**.	
3	ZNACZNY	Warunki w znacznej mierze niekorzystne. Już na wielu stromych stokach o nachyleniu 35-40°, pokrywa śnieżna jest utrwalona co najwyżej umiarkowanie lub słabo	Możliwe jest częste, samorzutne schodzenie średnich bądź pojedynczych dużych lawin, czasami osiągających nawet dna dolin.	Warunki w znacznej mierze niekorzystne. Zaleca się rezygnację z poruszania się pod i po stokach o nachyleniu 35° i więcej. Po stokach stromych, poruszać się ostrożnie i pojedynczo z zachowaniem bezpiecznych, dużych odległości (min. 15-20 m.). Zdecydowanie unikać żlebów, depresji i rozległych pól śnieżnych. Bezpieczne poruszanie się wymaga dużego doświadczenia i umiejętności samodzielnej oceny zagrożenia lawinowego w terenie i ostrożnego wyboru trasy. Mniej doświadczonym zaleca się wyjścia tylko pod opieką profesjonalnego przewodnika lub rezygnację z wyjścia w teren wysokogórski, ponad naturalną górną granicę lasu.
			Mechaniczne wyzwolenie lawiny jest możliwe przede wszystkim na stromych stokach o nachyleniu 30-35° już przy małym obciążeniu dodatkowym**. Na niektórych bardzo stromych stokach o nachyleniu 35-40° możliwe jest wyzwolenie lawiny średnich rozmiarów z dużej odległości już przy małym dodatkowym obciążeniu**.	
4	DUŻY	Warunki niekorzystne. Pokrywa śnieżna jest słabo utrwalona już na wszystkich stromych stokach o nachyleniu 30-35°	Możliwe jest samorzutne schodzenie dużych lawin, zagrażających miejscom zazwyczaj bezpiecznym, często osiągając przeciwstoki.	Warunki zdecydowanie niekorzystne. Zaleca się zaniechania wszelkich wyjść w teren wysokogórski, oraz rezygnację z poruszania się w partiach niższych - pod i po stokach o nachyleniu 30° i więcej.
			Mechaniczne wyzwolenie lawiny jest bardzo prawdopodobne już na umiarkowanie stromych stokach o nachyleniu równym, lub mniejszym niż 30° przy małym dodatkowym obciążeniu** z bardzo dużej odległości.	
5	BARDZO DUŻY	Pokrywa śnieżna jest na rozległym obszarze bardzo słabo utrwalona.	Należy spodziewać się samorzutnego schodzenia wielu dużych lawin także w terenie umiarkowanie stromym o nachyleniu równym lub mniejszym niż 30°. Zagrożenie obejmuje już całe doliny, aż do ich ujścia.	Poruszanie się w terenie jest zazwyczaj niemożliwe.

ZNACZENIE ODNOŚNIKÓW:

UWAGA!!! za szczególnie niebezpieczne należy zawsze uważać stoki o wystawie północno-wschodniej, północnej i północno-zachodniej. Czynnikiem radykalnie zwiększającym zagrożenie lawinowe jest:

- gwałtowne ocieplenie

- silny wiatr w połączeniu z opadem śniegu, należy śledzić kierunek wiatru i miejsca odkładania śniegu w terenie.

** obciążenie dodatkowe:

- bardzo duże – np. duża grupa piechurów (np. 4 osoby i więcej) lub grupa zjeżdżających narciarzy, albo snowboardzistów (a zwłaszcza ich upadki), bez zachowania należytych odstępów.

-duże – np. mała grupa turystów (np. 2-4 osoby) podchodzących na nartach bez zachowania należytych odstępów lub upadający pojedynczy narciarz, albo pojedynczy piechur.

-małe – np. samotny turysta podchodzący na nartach lub pojedynczy narciarz zjeżdżający łagodnymi, długimi łukami – bez upadku.

***stromizna stoków:

-umiarkowanie strome < 30 °,

-strome 30-35 °,

-bardzo strome 35-40 °,

-ekstremalnie strome > 40 °.

TEREN GÓRSKI – oznacza tereny górskie położone powyżej naturalnej górnej granicy lasu.

Wielkość lawin (definicje międzynarodowe) – dane orientacyjne.

Wielkość lawiny		Klasyfikacja przemieszczenia	Klasyfikacja zniszczeń	Klasyfikacja ilościowa
1	zsuw	przesunięcie śniegu bez niebezpieczeństwa zasypania (niebezpieczeństwo upadku)	stosunkowo mało niebezpieczny dla ludzi	tor lawiny: dł. do 50 m objętość do 100 m ³
2	mała	zatrzymuje się na stoku	może zasypać, zranić lub zabić człowieka	tor lawiny: dł. 50 do 100 m objętość do 1000 m ³
3	średnia	dobiega do końca stoku	może zasypać, zniszczyć samochód, uszkodzić ciężarówkę, może zburzyć mały budynek, połamać kilka drzew	tor lawiny: dł. 100 do 1000 m objętość do 10000 m ³
4	duża	osiąga dno doliny, a nawet przeciwstok	może zniszczyć wagon kolejowy, dużą ciężarówkę, kilka budynków lub fragment lasu	tor lawiny: dł. ponad 1000 m objętość ponad 10000 m ³

§ 6.

Szczegółowe zasady bezpieczeństwa obowiązujące przy uprawianiu alpinizmu i sportów lotniczych określają odrębne przepisy.

§ 7.

1. Do prowadzenia imprez i wycieczek górskich zorganizowanych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz.U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268, z późn. zm.) uprawnione są podmioty gospodarcze na zasadach określonych w tej ustawie oraz inne, w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

2. Organizator sportowej imprezy masowej, na terenach określonych w § 6 rozporządzenia, zobowiązany jest poinformować podmioty określone w § 2 ust. 1 rozporządzenia właściwe dla danego obszaru na co najmniej 14 dni przed terminem rozpoczęcia imprezy. W zgłoszeniu należy określić:

- a) organizatora imprezy,
- b) termin i czas jej trwania,
- c) miejsce imprezy,

d) przewidywaną liczbę uczestników.

3. Imprezę sportową i rekreacyjną o charakterze amatorskim lub wyczynowym organizowaną w górach należy przeprowadzać zgodnie z regulaminami związków sportowych oraz sportowych organizacji międzynarodowych.
4. Zakres i sposób zabezpieczenia imprezy w górach przez ratowników oraz zasady odpłatności za świadczenie usług ustala GOPR i TOPR w uzgodnieniu z organizatorem.
5. Zasady organizowania imprezy lub wycieczki szkolnej określają odrębne przepisy.